

Verslag Maatschappelijk Verantwoord Beleggen 2024

juni 2025

stichting pensioenfonds
Provisum

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 De implementatie van het MVB-beleid van Provisum	4
1.1 Aandelen en obligaties	4
1.2 Hypotheken	5
1.3 Indirect Vastgoed	5
1.4 Groene obligaties in Matching Portfolio	7
1.5 Het voorkomen van negatieve effecten: uitsluitingen voor aandelen en de obligatie portefeuille opkomende markten	8
1.6 Engagement en stemmen	10
1.7 ESG integratie bij Anthos	15
2 Klimaatverandering	17
2.1 Broeikasgassen-uitstoot per beleggingscategorie	19
2.2 De transitie naar een broeikasgassen-neutrale economie: risico's en kansen in de portefeuilles	24
3 De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)	28
3.1 Inleiding	28
3.2 Verplichtingen voor Provisum	29
4 Bijlagen	30
4.1 PRI scores beleggingsmanagers obligatie portefeuille opkomende markten	30
4.2 Uitsluitingscriteria Provisum	31
4.3 Material Risk engagement uitgevoerd door Sustainalytics	35

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrapportage Maatschappelijk Verantwoord Beleggen 2024 van pensioenfonds Provisum (verder te noemen: Provisum). Hiermee leggen wij verantwoording af over de uitvoering van ons beleid in 2024. Deze rapportage is een aanvulling op ons integrale jaarverslag, en geeft achtergrondinformatie en uitleg in samenhang met de beknopte rapportage in het jaarverslag. Op deze wijze streven wij naar optimale transparantie over onze maatschappelijke bijdrage en bedrijfsvoering.

Ontwikkelingen 2024

Eind 2023 is er besloten tot een aantal wijzigingen in het maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) beleid van Provisum. In 2024 is er uitvoering gegeven aan dit beleid en zijn er een aantal ontwikkelingen geweest op het gebied van verantwoord beleggen:

- Er is een verdere verbetering van de CO2-uitstoot gerealiseerd om nog meer bij te kunnen dragen aan een duurzame wereld, zonder concessies te doen aan het lange termijn rendement.
- Vorig jaar is onderzocht of onze aandelenportefeuille beter zou kunnen aansluiten bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Na zorgvuldige overweging heeft het bestuur besloten om voorlopig niet volledig in te zetten op de SDG's, vooral vanwege de extra kosten die hiermee gepaard gaan. In plaats daarvan willen we eerst ervaring opdoen met het verbeteren van de CO2-uitstoot van onze aandelenportefeuille. Dit helpt ons om stap voor stap te leren en de impact van onze keuzes beter te begrijpen.
- Er is aandacht besteed aan de uitvoering van het beleid om niet te beleggen in staatsobligaties van landen waar sprake is van corruptie en/of schending van de mensenrechten.
- Er werd voor het eerst gerapporteerd in het kader van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), een belangrijke mijlpaal die moet zorgen voor meer transparantie over verantwoord beleggen. De SFDR verplicht beleggers en financiële instellingen om gedetailleerde informatie te geven over de duurzaamheid van hun beleggingen.

Deze stappen laten zien dat we verantwoord beleggen op een pragmatische manier aanpakken. We willen een goede balans vinden tussen duurzaamheid en het behalen van financiële resultaten. Dit zullen we in 2025 voortzetten. Daarnaast zullen wij ons in 2025 richten op het herijken van de risico's op het gebied van klimaat, milieu, sociale verhoudingen en governance. Deze herijking zou aanleiding kunnen geven voor aanpassing van het MVB-beleid.

1 De implementatie van het MVB-beleid van Provisum

1.1 Aandelen en obligaties

Provisum vindt het belangrijk om 'harde' criteria te stellen voor de selectie van beleggingsmanagers. De uitgangspunten van Provisum voor de aandelen- en obligatieportefeuilles zijn vertaald in de volgende 7 beoordelingscriteria:

1. De vermogensbeheerder heeft de UN Principles for Responsible Investment (UNPRI) verklaring ondertekend.
2. De vermogensbeheerder heeft een eigen MVB-beleid.
3. De vermogensbeheerder heeft een eigen uitsluitingsbeleid voor door de EU gesanctioneerde landen (alleen bij staatsobligaties).
4. De vermogensbeheerder heeft een uitsluitingsbeleid voor ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens (alleen bij aandelen).
5. De vermogensbeheerder heeft een eigen stembeleid (alleen bij aandelen).
6. De vermogensbeheerder heeft een eigen engagementbeleid (alleen bij aandelen).
7. De vermogensbeheerder heeft een beleid waarin OESO-richtlijnen en UNGP's zijn opgenomen (alleen bij aandelen).

Beoordelingscriteria	Aandelen		Obligaties ¹	
Jaar	2023	2024	2023	2024
Aantal managers	15	1 ²	7	7
Ondertekenaars van de UN PRI	15	1	7	7
Een eigen beleid voor verantwoord beleggen	15	1	6	6
OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles	11	1	-	-
Uitsluitingsbeleid voor controversiële wapens	15	1	-	-
Stembeleid	15	1	-	-
Engagementbeleid	15	1	-	-
Uitsluitingsbeleid gesanctioneerde landen	-	-	0	0

¹ Beleggingsmanagers Opkomende markten en Hypotheken portefeuilles

² Vanaf 2024 wordt de aandelenallocatie ingevuld middels een passief aandelenmandaat bij manager State Street, daarmee is State Street de enige over gebleven aandelenmanager welke beoordeeld wordt in de screening van de 7 criteria.

1.2 Hypotheken

Vanaf 2022 belegt Provisum in het Nederlandse hypotheekfonds Syntrus Achmea dat zich classificeert als een SFDR 8 product. Het fonds heeft speciale focus voor het afsluiten van 'groene hypotheek' en om dit te stimuleren biedt het kortingen aan op de hypotheekrente. Doel is om de energiezuinigheid van woningen te stimuleren. Nieuw zijn hypotheek welke gericht zijn om woningen weerbaarder te maken tegen water-/overstromingsrisico's (de zogenaamde 'blauwe hypotheek'). Op gebied van SDG's richt Syntrus Achmea zich op 3 SDG's, te weten Reduced Inequalities (SDG 10), Sustainable Cities and Communities (SDG 11) and Climate Action (SDG 13).

1.3 Indirect Vastgoed

De onverminderd sterke GRESB resultaten van de fondsen waarin Provisum belegt komen tot uiting in de overall GRESB-beoordeling van de portefeuille, met wederom een 5-sterren beoordeling en een totaalscore van 89 (ultiem 100). Dit ligt ruim boven het peer gemiddelde van 76. CBRE Pan European Core Fund, Bouwinvest Dutch Institutional Residential Fund en Goodman European Partnership kregen net als vorig jaar 5 sterren en PGIM PRISA 4 sterren. De portefeuille behoort tot de top 15% van hun referentiegroep. Net als vorig jaar zijn de belangrijkste thema's bij externe managers vooral gericht op klimaat, efficiënt gebruik van energie- en grondstoffen en welzijn van huurders.

Jaar		2023	2024
Aantal managers		4	4
Ondertekenaars van de UN PRI		3	3
Een eigen beleid voor verantwoord beleggen		3	3
GRESB-beoordeling	3 sterren	0	0
	4 sterren	1	1
	5 sterren	3	3

GRESB assessment					
Jaar	2023		2024		Max. Score
	Provisum	Benchmark	Provisum	Benchmark	
Overall GRESB Score	90	90	89	90	100
Management Score	30	30	30	30	30
Performance Score	60	60	59	60	70
Environment	52	52	51	52	62
Social	18	18	18	18	18
Governance	20	20	19	20	20

Op basis van deze beoordelingen is onze fiduciaire vermogensbeheerder, Anthos Fund & Asset Management (verder: Anthos), met elke beleggingsmanager in gesprek gegaan als onderdeel van de jaarlijkse ESG- en IMP-scorecardbeoordeling. Met PGIM PRISA bijvoorbeeld is Anthos in gesprek gegaan over hun GRESB-prestaties en het algehele ESG-risicobeheer, hun omvangrijke werk op het gebied van transitie en fysieke klimaatrisico's, hun CO2-reductieplannen en hoe het ESG-landschap zich in de VS ontwikkelt. De boodschap van PGIM PRISA was duidelijk - financiële relevantie van ESG-overwegingen is essentieel en dit betekent dan ook dat hun ESG-integratieproces niet zal veranderen op basis van mogelijk andere politieke opvattingen over milieu- en sociale vraagstukken alsmede de impact daaromtrent.

1.4 Groene obligaties in Matching Portfolio

De matchingportefeuille is bedoeld om de rentegevoeligheid van de verplichtingen af te dekken en belegt in staatsobligaties van Duitsland, Frankrijk en Nederland. Om het duurzaamheidsprofiel van deze portefeuille te verbeteren is er vanaf 2022 bewust gekozen om groene obligaties op te nemen in de matching portefeuille, in de range van minimaal 10% en maximaal 20%.

	2023	2024
% Groene obligaties ³	16	17

Met oog op de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is de rentehedge van de matchingportefeuille opgehoogd van 60% naar 100% renteafdekking met als doel de dekkingsgraad op moment van invaren te beschermen. Dit betekent dat de matching portefeuille naast staatsobligaties per 3 mei 2024 is aangevuld met LDI-fondsen. Aangezien deze LDI fondsen voornamelijk bestaan uit swaps en enkele kortlopende liquiditeitsinstrumenten hebben de LDI fondsen geen verantwoorde beleggingskenmerken.

³ As % of the bond portfolio, i.e. excluding the market value of the LDI funds.

1.5 Het voorkomen van negatieve effecten: uitsluitingen voor aandelen en de obligatie portefeuille opkomende markten

1.5.1 Aandelenportefeuille

Voor het aandelenmandaat dat bij State Street wordt aangehouden kunnen in principe geen schendingen optreden ten opzichte van de uitsluitingenlijst van Provisum omdat er elk half jaar een nieuwe uitsluitingslijst wordt opgemaakt in overeenstemming met de uitsluitingscriteria zoals genoemd in 4.2.

1.5.2 Obligaties opkomende markten

Hoewel alle obligatiefondsen een RI-beleid toepassen dat een vorm van uitsluitingen bevat, zijn die specifiek voor elke individuele beleggingsmanager en matchen ze (mogelijk) niet 1:1 met de uitsluitingen criteria zoals gehanteerd door Provisum. Voor dergelijke fondsstructuren blijven uitsluitingen vooral een signaalmiddel dat door de portefeuillemanagers bij Anthos gebruikt wordt om met de externe managers in gesprek te gaan. State Street is een passief product en wordt uitsluitend gebruikt als risico management tool in de overall portefeuille en om die reden belegd in alle landen van de benchmark⁴, inclusief degene welke op de uitsluitingenlijst staan.

	2023		2024	
	Portefeuille	Benchmark	Portefeuille	Benchmark
Landen waaraan sancties zijn opgelegd door de EU	0,00%	0.00%	0.00%	0.00%
Landen met schending van de mensenrechten	12,79%	21.06%	5,21%	11.49%
Landen met corruptie	0,09%	0.00%	0,48%	0.00%

De lijst met EU-sancties is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar: de Centraal-Afrikaanse Republiek, Iran, Libië, Myanmar, Noord-Korea, Rusland, Somalië, Sudan, Syrië, Venezuela, Wit-Rusland, Zuid-Sudan en Zimbabwe. Ten opzichte van vorig jaar blijft de positie op 0,00%.

⁴ Als benchmark voor de obligaties opkomende markten wordt gebruikt: JP Morgan GBI-EM Global Diversified

In het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van Provisum is vastgelegd, dat het landen wenst uit te sluiten op basis van haar beoordeling van de **schending van mensenrechten en corruptie**. Aan het eind van ieder kalenderjaar overlegt Provisum aan Anthos een overzicht gebaseerd op de volgende criteria:

- **Mensenrechten:** een beoordeling aan de hand van de Global Freedom Scores van de Amerikaanse NGO, Freedom House. Er wordt niet belegd in landen die als niet-vrij classificeren.
- **Corruptie:** een beoordeling aan de hand van de Corruption Perception Index van de internationale NGO, Transparency International (TI) – er wordt niet belegd in landen met een score vanaf 30.

	Totaal	Egypte	China	Jordan	Nigeria	Pakistan	Papua Nieuw Guinea	Turkije	Uganda
Uitsluitingen Mensenrechten (HR) en Corruptie (C) - als % externe fondsen		HR	HR	HR	C	C	C	HR	C
BARINGS EM LOCAL DEBT A USD ACC	0.23%							0.23%	
Colchester MSGBF Plc Local Mar	1.09%							1.09%	
DPAM L - Bonds Emerging Market	0.71%				0.06%	0.04%	0.14%	0.37%	0.10%
GMO Emerging Country Local Deb	0.36%	0.17%		0.05%	0.14%				
Invesco Emer Mkt Lcl Dbt S USD	1.56%	0.39%						1.17%	
Stt Strt EM Lcl Ccy Gvt Bd Idx	1.74%		1.50%					0.24%	
Portfolio Totaal	5.69%	0.56%	1.50%	0.05%	0.20%	0.04%	0.14%	3.10%	0.10%
Benchmark	11.49%		10.04%					1.45%	

De matching portefeuille van Provisum is uitsluitend belegd in Nederland, Duitsland en Frankrijk en voldoet daarmee vanzelf aan de criteria. Beoordeling vindt derhalve uitsluitend plaats per fonds binnen de obligatie portefeuille opkomende markten waarbij is afgesproken dat de maximale investering per land het % van de benchmark niet mag overstijgen.

Op dit moment is dit wel het geval in twee fondsen (GMO en Invesco).

- Mensenrechten: Egypte en Jordanië overstijgen de benchmark.
- Corruptie: Nigeria, Pakistan, Papa New Guinea en Uganda overstijgen de benchmark.

Opgemerkt kan tenslotte worden dat Thailand verwijderd is van het overzicht zoals overlegd door Provisum per ultimo 2024. Dit heeft geleid tot een scherpe daling van blootstelling aan bedrijven in 2024 (5,69%) welke ten opzichte van 2023 (12,88%) op de lijst stonden voor schending van de mensenrechten en/of corruptie.

1.6 Engagement en stemmen

Met het ondertekenen van het IMVB-convenant heeft Provisum zich onder meer verbonden aan het voorkomen en verminderen van vastgestelde mogelijke negatieve effecten in de portefeuille. Deze beheersmaatregel wordt ondervangen in de engagement- en stemcriteria die door Provisum zijn opgesteld in haar MVB-beleid bij het selecteren van beleggingsmanagers.

Anthos monitort de engagementactiviteiten en het stemgedrag van de beleggingsmanagers en van Sustainalytics en voert daarnaast structureel gesprekken met de managers in de portefeuille van Provisum.

1.6.1 Engagement door Anthos

Beleggingscategorie	Aantal fondsen waarmee engagement plaatsvond	% van de managers waarbij engagement plaatsvond o.b.v. engagementplan
Fixed Income	7	100%
Real Estate	4	100%

Het belangrijkste hulpmiddel voor de gesprekken met de beleggingsmanagers is de ESG-scorecard die Anthos heeft ontwikkeld. Het doel is om ESG-risico's te integreren in het beleggingsproces en de -strategie, en het zo transparant mogelijk laten rapporteren van de beleggingsmanagers over de manier waarop zij dit uitvoeren. Op deze manier streeft Anthos ernaar om de negatieve impact in de portefeuilles verder te verlagen, en ondanks dat er voornamelijk indirect belegd wordt in beleggingsfondsen, op de juiste momenten als een actieve belegger op te treden. Anthos brengt verslag uit aan Provisum over de gevoerde engagement gesprekken in de kwartaalrapportages.

Voorbeeld engagement Anthos; Anthos is in gesprek gegaan met Barings (beleggingsmanager voor een onderdeel van de obligatie portfolio opkomende landen) over hun beoordeling en integratie van controverses, waaronder mensenrechten, in hun beleggingsproces. Ze waren namelijk belegd in Israël en Kenia toen er duidelijke controverses ontstonden die waren signaleerd door externe gegevensleveranciers. Anthos stelde geen vraagtekens bij de resultaten maar wel bij de methodologieën, omdat deze niet in het proces geïntegreerd leken te zijn. Barings heeft hierdoor het proces verbeterd, zodat er tijdiger wordt gehandeld. Ook wordt er gekeken naar een bredere reeks objectieve gegevensbronnen om problemen te signaleren.

1.6.2 Stembeleid & engagement door de managers

Stemmen en engagement middels het passieve aandelenmandaat

Provisum heeft mandaathouder State Street gevraagd zich in te zetten voor engagement en te stemmen bij de bedrijven uit naam van Provisum. In 2024 heeft er door State Street bij 432 bedrijven engagement plaatsgevonden over één of meerdere kwesties (in 2023 was dit 350):

- met 132 bedrijven vond engagement plaats over milieukwesties (in 202: 107), zoals klimaatverandering;
- met 210 bedrijven vond engagement plaats over maatschappelijke kwesties (in 2023: 177), zoals management van menselijk kapitaal (educatie, discriminatie, gezondheid);
- met 410 bedrijven vond engagement plaats over governance-kwesties (in 202: 287), zoals de beloning van bestuurders.

Deze gesprekken vinden plaats met bedrijven over de hele wereld, maar met name in de VS (371) en Europa (171). De engagement van State Street vindt voornamelijk plaats voorafgaand aan stemmomenten. Zij vinden dit een goed moment voor engagement bij bedrijven, vooral wanneer er toegang tot het bestuur nodig is.

Het stemgedrag van de portefeuille van Provisum is als volgt:

State Street Global Advisors ⁵	Provisum 2024	Provisum 2023
Aantal landen	28	30
Voorstellen van het management	18,091	19,909
Gestemd tegen het management	1,227 (6,78%)	1,591 (7,78%)
Voorstellen van de aandeelhouders	678	697
Gestemd tegen het management	59 (9%)	108 (14,96%)

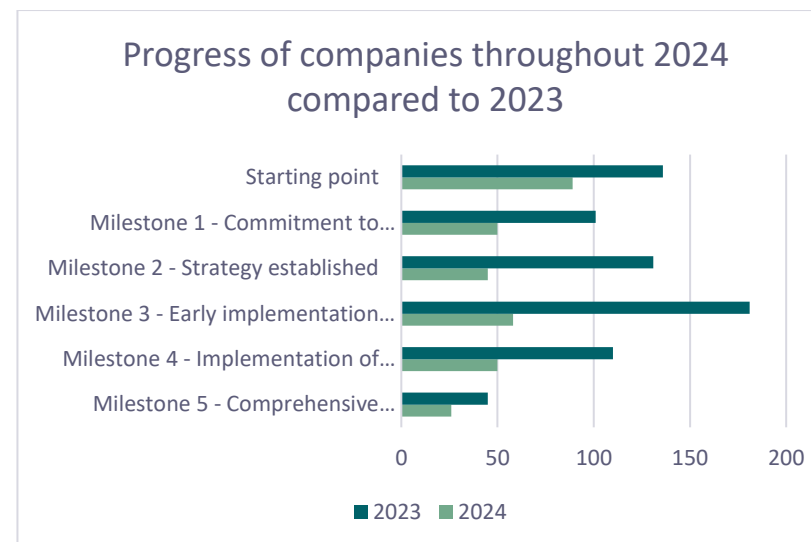
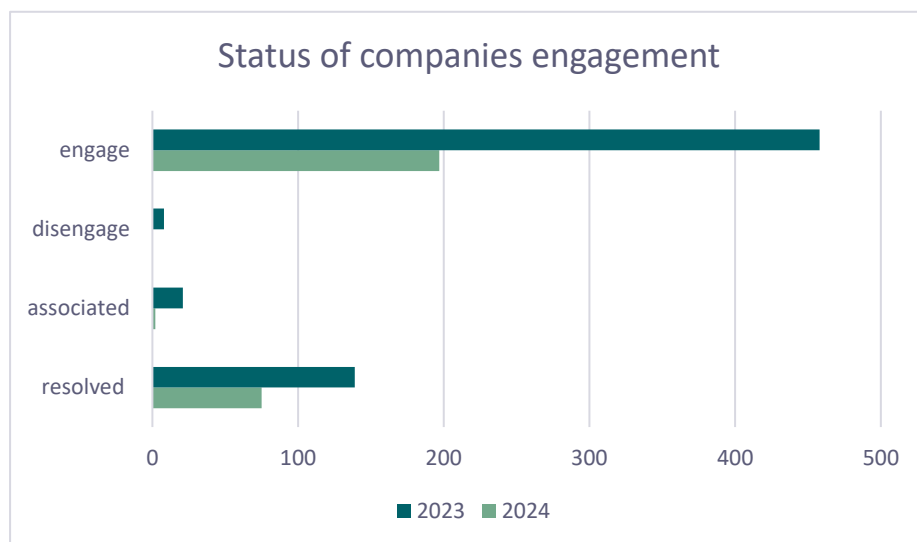
State Street ontwikkelt momenteel een innovatieve Sustainability Stewardship Service om klanten de gelegenheid te geven om een actievere rol te laten spelen in de betrokkenheid bij bedrijven in portefeuille op het gebied van duurzaamheid. Deze nieuwe engagement service zal klantgericht zijn en wordt waarschijnlijk 1^e helft van 2025 gelanceerd. Provisum heeft interesse in deze service kenbaar gemaakt aan Anthos.

1.6.3 Engagement met bedrijven via Sustainalytics

In 2021 is Provisum gestart met het afnemen van de diensten van engagement-dienstverlener Sustainalytics, om gebruik te maken van de invloed van dit bedrijf en zo mogelijke negatieve effecten van de beleggingen te voorkomen en te verkleinen, alles in overeenstemming met het IMVB-convenant.

In 2024 is er met 197 bedrijven in de aandelenportefeuille van Provisum engagement gevoerd, dit aantal is afgenomen in 2024 door de overgang naar een 100% passief aandelenmandaat. Provisum heeft drie engagementprogramma's van Sustainalytics omarmd, door het feit dat het uitsluitend nog een passieve aandelenportefeuille betreft is engagement afgenomen:

⁵ At the time of reporting State Street did not have the voting figures for the full year. The figures shown above cover the period Q3 2023 up to Q3 2024.

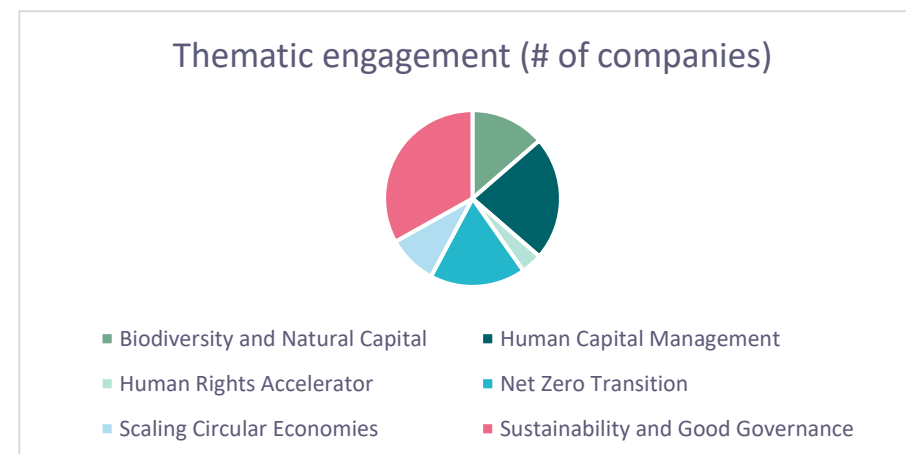
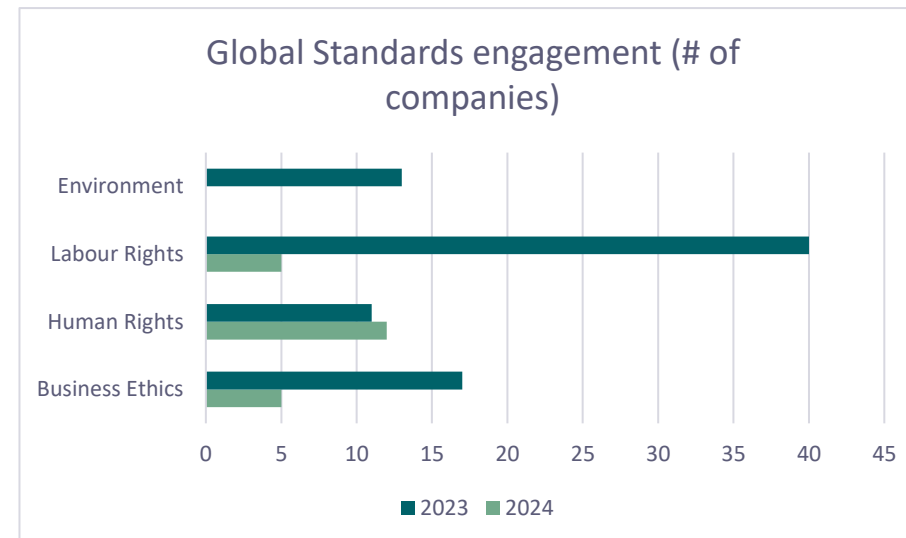

- Global Standards-engagement – dit betreft gesprekken met bedrijven over de negatieve impact en mogelijke of daadwerkelijke schendingen van de Global Compact-normen van de VN en de thematische hoofdstukken van de OESO-richtlijnen gedurende het jaar. We zien in 2024 een afname van engagement op het gebied van Environment. Dit is aan de ene kant het gevolg van de klimaat overlay waardoor Provisum minder vervuilende bedrijven in de portefeuille heeft en aan de andere kant een verschuiving van de algemene focus naar Human Rights.
- Engagement met betrekking tot materiële risico's – gericht op hoog-risicobedrijven wat betreft alle ESG-onderwerpen. In bijlage 4.4 staat een uitsplitsing van dit onderwerp.
- Thematische engagementprogramma's – gericht op het verbeteren van de impact van bedrijven middels engagement en op specifieke thema's.

De thematische engagement programma's lopen in de regel voor een periode van minimaal 3 jaar. Provisum is aangevangen met deze service per 1 januari 2021.

Per ultimo 2023 heeft Provisum in overleg met Anthos besloten om bijgaande thema's te ondersteunen.

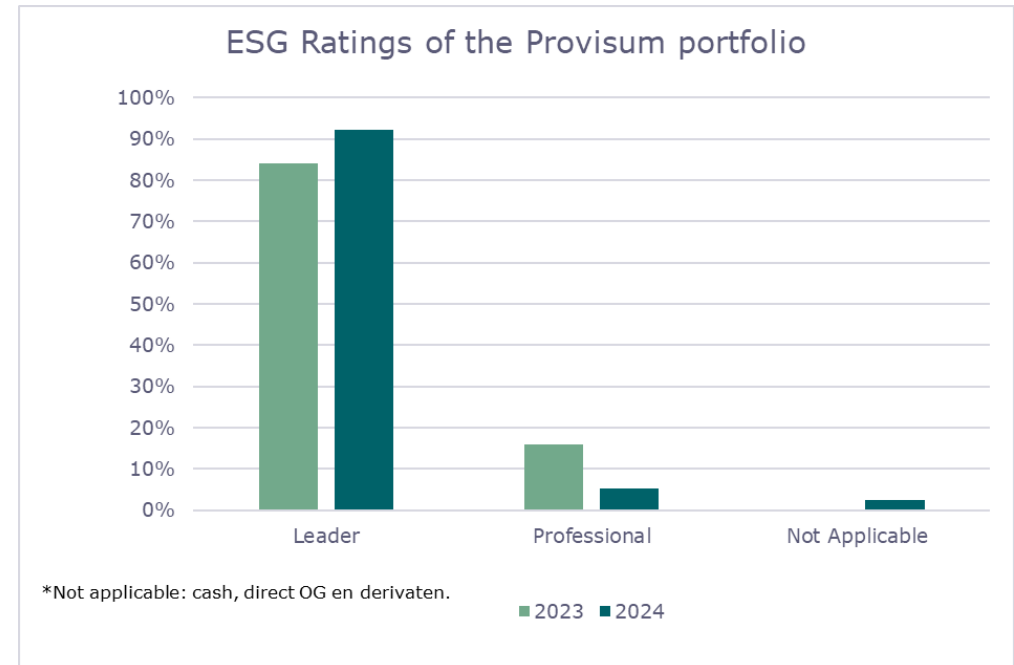
Dit is in lijn met de thema's waar ook Anthos zich achter schaaft.

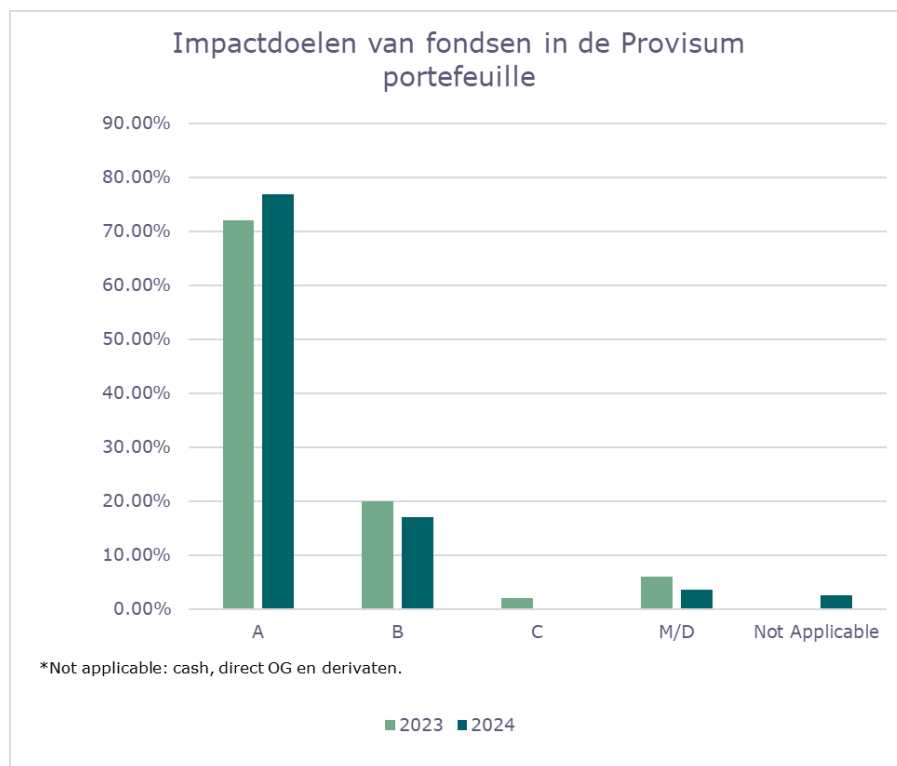

1.7 ESG integratie bij Anthos

ESG-integratie is een kernonderdeel van het beleggingsproces van Anthos, vanaf de eerste fases van due diligence en manager selectie, tot aan de jaarlijkse engagementgesprekken. In 2020 ontwikkelde Anthos een eigen tool, de ESG/IMP-scorecard, die beoordeelt hoe ESG- en impactoverwegingen zijn geïntegreerd in de onderliggende portefeuilles en in de dagelijkse werkzaamheden van de managers. Met deze tool kan Anthos enerzijds duidelijke verwachtingen aan haar managers overbrengen voordat onboarding plaatsvindt, en anderzijds een constante dialoog voeren met de managers om in de loop der tijd verbeteringen te realiseren. Anthos maakt hierbij gebruik van vier niveaus van ESG-integratie: 'achterblijver', 'nieuwkomer', 'professional' en 'leider'. Fondsen die worden beoordeeld als 'professional' of als 'leider' presteren in lijn met de 6 PRI-principes van de Verenigde Naties (VN). Deze fondsen hebben een duurzaamheidsrisicobeoordeling als onderdeel van hun beleggingsproces en beschikken over een degelijk governance-beleid, duidelijke klimaatverslaglegging en -toezeggingen, en een goed ontwikkelde stewardship-aanpak.

Het aantal beleggingsmanagers met de ESG score 'leader' steeg in de portefeuille van Provisum in 2024, en het aantal 'professional' daalde. Dit kwam door het opheffen van de actieve aandelenportefeuille. De ESG scores van de obligatie portefeuille is niet veranderd in 2024.

Naast het meten van de kwaliteit van de ESG-integratie door de externe managers, het screenen van fondsen op potentiële negatieve effecten en het uitsluiten – indien mogelijk – van de meest schadelijke producten en sectoren, beoordeelt Anthos ook de impactdoelstelling van het betreffende fonds. Hierbij maakt Anthos gebruik van het Impact Management Project (IMP)-raamwerk, waarmee wordt vastgesteld welke beleggingsfondsen:

- 'schade voorkomen' (IMP A) – in 2024 76.9%
- 'positief bijdragen aan de maatschappij' (IMP B) – in 2024 16.9%
- '(mogelijk) schade veroorzaken' (IMP M/D) – in 2024 3.6%
- 'positief bijdragen aan oplossingen' (IMP C) – in 2024 0%
- Niet van toepassing (uitleg wat niet) – in 2024 2.6%

Het aantal beleggingsmanagers met een IMP-label A is toegenomen in 2024, ook hier is dit het resultaat van de verkoop van de actieve aandelenportefeuille. Het IMP-label van de obligatie portefeuille is niet veranderd ten opzichte van 2023.

Klimaatverandering

Voor het meten van de uitstoot van broeikasgassen wordt gekeken naar koolstofdioxide-equivalent (CO₂e). Deze grootheid bevat niet alleen koolstofdioxide maar ook zes andere broeikasgassen aarde (o.a. methaan en stikstofoxide) die belangrijke veroorzakers zijn van de opwarming van de aarde. Broeikasgassen worden binnen asset classes op verschillende manieren onderverdeeld. Het beleid van Provisum ziet toe op Scope 1 en Scope 2. In de tabel hieronder is deze onderverdelingsmethodiek verder beschreven. Investerings in bedrijven worden apart gemeten van staatsobligaties en vastgoed om dubbeltelling te voorkomen.

Methodes	Definities
Scope 1 emissies	Directe emissies
Bedrijven	Directe emissies van bronnen die eigendom zijn van of gecontroleerd worden door het bedrijf (bijv. emissies van verbranding in boilers, ovens, voertuigen, etc.).
Vastgoed	Directe emissies van bronnen die aanwezig zijn "op locatie" van een gebouw in eigendom of beheer (bijv. verbranding in boilers, ovens en voertuigen op locatie, in eigendom of beheer, waarbij de organisatie geacht wordt "directe" controle te hebben over de activiteiten van het bedrijfsmiddel).
Staatsobligaties	Binnenlandse broeikasgasemissies uit bronnen die zich op het grondgebied van het land bevinden (productie-emissies zoals gedefinieerd in de nationale emissie-inventaris van het UNFCCC).
Scope 2 emissies	Indirecte emissies gegenereerd door het gebruik van ingekochte energie
Bedrijven	Indirecte emissies gegenereerd bij het opwekken van gekochte of aangekochte elektriciteit, stoom, verwarming of koeling die door het bedrijf wordt verbruikt.
Vastgoed	Indirecte emissies gegenereerd bij het opwekken van gekochte elektriciteit, verwarming of koeling gebruikt "op locatie" (ook op locatie opgewekte elektriciteit uit niet-hernieuwbare bronnen wordt meegeteld onder scope 2).
Staatsobligaties	Emissies die optreden als gevolg van het huishoudelijk gebruik van elektriciteit, warmte, stoom en/of koeling van het net die uit een ander gebied worden geïmporteerd.

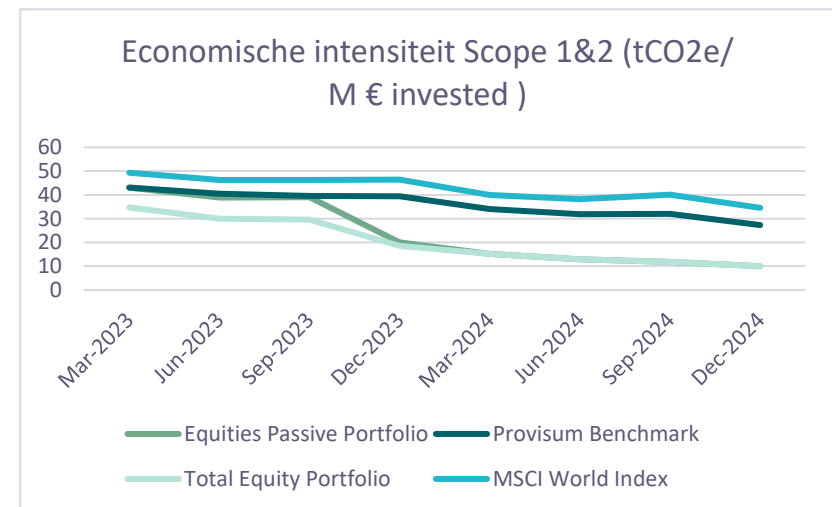
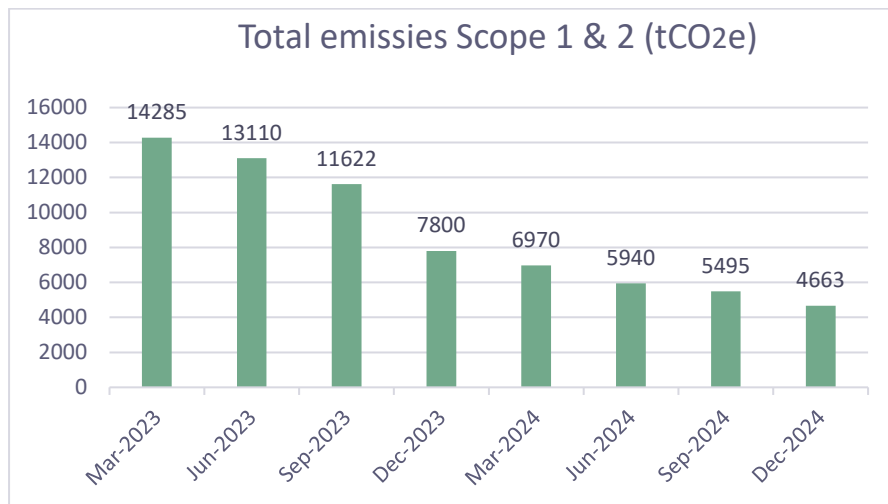
Voor het uitdrukken van de emissies worden twee maatstaven gehanteerd.

1. Totaal aantal metrische tonnen aan CO₂e -uitstoot gemeten en gerapporteerd, waarmee een duidelijke indicatie wordt verkregen hoe vervuilend portefeuilles als geheel zijn.
2. Economische intensiteit, dat het tonnage aan CO₂e-uitstoot per miljoen belegde euro's meet.
 - Dit is een belangrijke maatstaf omdat het aangeeft hoe vervuilend een portefeuille is, onafhankelijk van de omvang en de mutaties in deze omvang van de portefeuille (in euro's).
 - Een tweede voordeel van de economische intensiteit is dat deze maatstaf tussen verschillende portefeuilles direct met elkaar vergeleken kan worden. Maatstaaf 2 wordt dan ook gebruikt voor het bepalen van de reductie-doelstellingen en voor het vaststellen van de ontwikkeling van de portefeuille ten opzichte van de doelstellingen.

2.1 Broeikasgassen-uitstoot per beleggingscategorie

2.1.1 Aandelen

Per 1 januari 2024 is de klimaat overlay succesvol geïmplementeerd in het passieve aandelenmandaat bij State Street. Het doel van de portefeuille is nog steeds om het rendement van de index te repliceren, maar tegelijkertijd is er een extra doel: de CO2 voetafdruk van de portefeuille zo veel mogelijk verlagen. Het rendement van de aandelenportefeuille in 2024 is terug te vinden in het jaarverslag over 2024 en bedroeg 27,3% en was hoger dan het rendement van de Provisum benchmark die 26,8% was in 2024. De CO2 voetafdruk wordt hieronder vergeleken met de Provisum benchmark⁶ en de MSCI World Index.

⁶ Als Provisum benchmark voor de aandelen wordt gebruikt: MSCI World Index exclusief de uitsluitingen

Het is de doelstelling van Provisum om de CO₂-uitstoot stapsgewijs te verminderen, waarbij het jaarlijks streeft naar een grotere vermindering van de CO₂-intensiteit dan CO₂-intensiteit van de benchmark MSCI World. Voor het behalen van de doelstelling steunt het fonds op het beleid van Anthos dat zich richt op het volgende pad naar een klimaat neutrale portefeuille (zie grafiek hierboven).

- Het pad volgt een aanpak op basis van de benchmark: het uitgangspunt van de jaarlijkse doelen is gebaseerd op de benchmarkmeting in basisjaar 2019.
- De jaarlijkse doelen van Anthos zijn gebaseerd op het gekozen basisjaar 2019, met een verlaging van 50% per einde 2030 en nog eens een verlaging van 50% per einde 2040, en daarna een verdere daling naar klimaatneutraliteit.
- De groene lijn geeft aan waar de portefeuille niet boven zou moeten komen, een soort broeikasgassen-budget.

- Het blauw ingekleurde vlak, tot slot, geeft aan dat de aanpak van Anthos een mogelijke compensatie toestaat om de residuele uitstoot tussen 2040 en 2050 goed te maken. De gedachte hierachter is dat het pad van het Parijsakkoord toestaat dat energieneutraliteit pas in 2050 wordt bereikt. Omdat bedrijven die zichzelf doelstellingen opleggen over het algemeen deze richtlijn zullen volgen, verwacht Anthos dat te moeten compenseren voor een mogelijke resterende uitstoot om het belegbaar universum groot genoeg te houden.

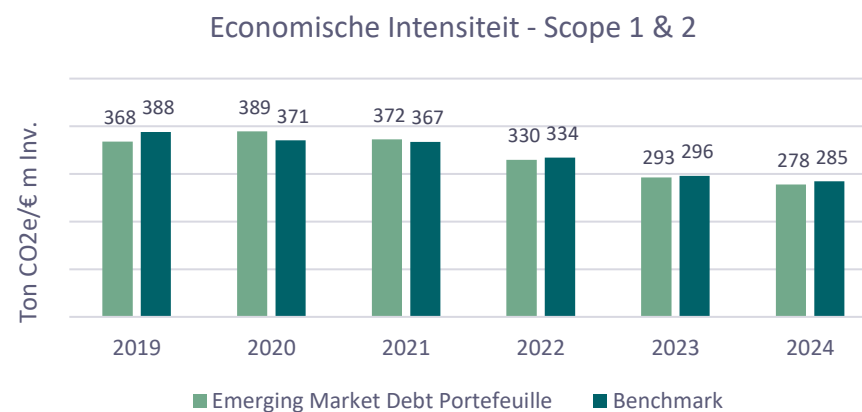
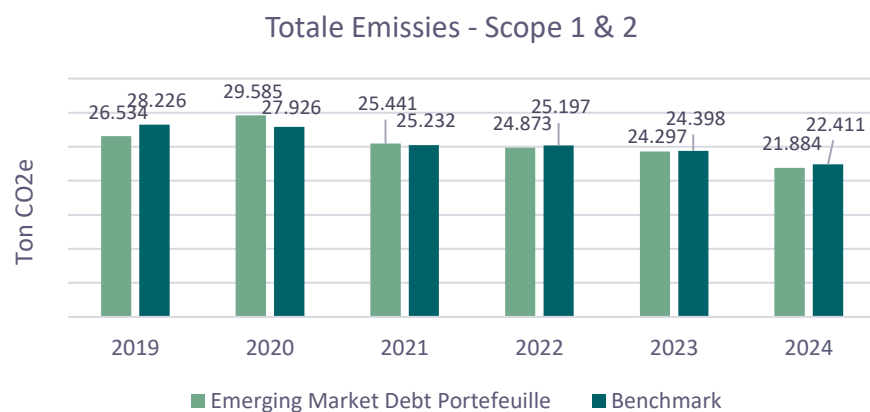
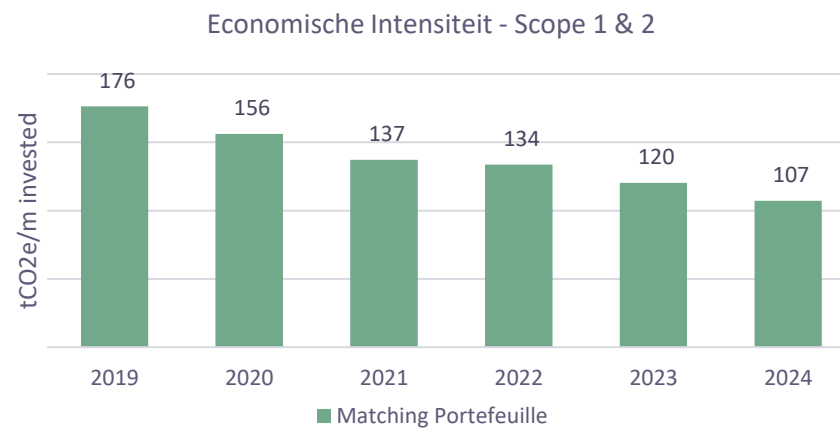
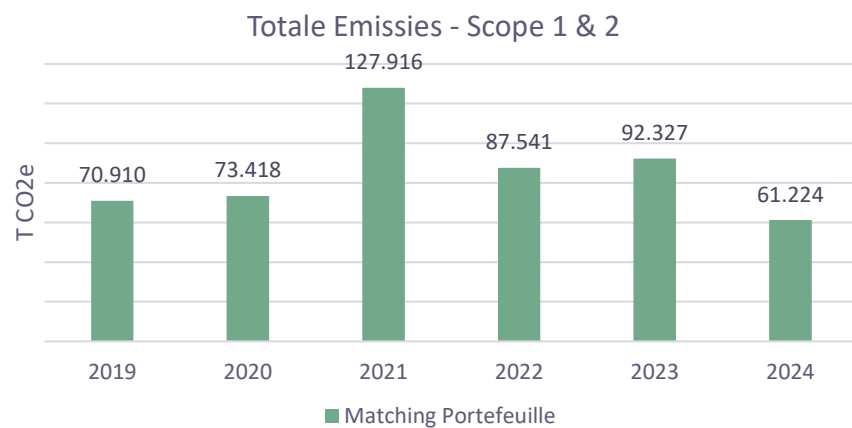
In de grafiek staan de metingen van de Provisum benchmark, van de totale aandelenportefeuilles van Provisum en de MSCI World index. Uit de cijfers blijkt dat de aandelenbeleggingen het ten opzichte van de Provisum benchmark veel beter doen.

2.1.2 Obligaties

In 2022 zijn voor het eerst emissieschattingen gedaan voor staatsobligaties uit ontwikkelde landen in de matchingportefeuille, en daarmee in 2023 voor het eerst de obligatieportefeuille in opkomende landen toegevoegd. Voor de portefeuille wordt eveneens 2019 als basisjaar voor economische intensiteit en de totale voetafdruk gebruikt.

De rechter grafiek hieronder laat duidelijk zien dat de emissies van de matching portefeuille relatief dalen ten opzichte van het belegd vermogen. Totale emissies laten een scherpe daling zien. Dit wordt veroorzaakt door veranderingen in compositie van de matching portefeuille, waar eerst alleen de rente werd afgedekt met obligaties wordt dit nu ook gedaan door LDI fondsen. Deze fondsen bestaan voornamelijk uit renteswaps en zijn out of scope.

Voor de obligatieportefeuille in opkomende markten is de benchmark van de Provisum portefeuille (JP Morgan GBI-EM Global Diversified) van toepassing, en zo weergegeven als vergelijk in de grafieken. Deze portefeuille laat een daling zien sinds het begin van de metingen.

Broeikasgassen-maatstaven ©2022 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming overgenomen

2.1.3 Indirect Onroerend Goed

In 2024 heeft Anthos opnieuw gebruik gemaakt van GRESB's CO2-emissie dashboard voor de gehele onroerend goed portefeuille. Dit geeft een volledig beeld van het profiel van broeikasgasemissies van de portefeuille op basis van gerapporteerde gegevens en GRESB's Estimation Model. Alle beleggingsmanagers hebben een Net Zero doelstelling en hebben realistische plannen om deze doelstellingen te bereiken door middel van een reeks initiatieven. Positief op te merken is dat zowel de absolute als de intensiteit van de totale broeikasgasemissies (Scope 1, 2 en 3) in 2024 zijn gedaald. Dit is bemoedigend omdat dit een van de aandachtspunten is van Anthos in haar gesprekken met de beleggingsmanagers.

Indirect vastgoed van Provisum	2023	2024
GHG Emissions in tCO2e (Scope 1 and 2)	457	357
GHG Emissions in tCO2e (Scope 1, 2 and 3)	1198	883
GHG Intensity (Scope 1 and 2) by Floor Area (kgCO2e/m2)	8.45	8.83
GHG Intensity (Scope 1, 2 and 3) by Floor Area (kgCO2e/m2)	22.16	21.83
Data Coverage``	100%	100%

2.2 De transitie naar een broeikasgassen-neutrale economie: risico's en kansen in de portefeuilles

Naast het in kaart brengen van het effect dat de portefeuilles hebben op het klimaat en hoe de portefeuilles presenteren ten opzichte van de bekende Parijs afspraak omtrent klimaatneutraal worden, meten we ook hoe het klimaat-risico zich in de portefeuille ontwikkelt. Het klimaat-risico omvat twee aspecten:

1. **Financiële transitierisico:** mogelijke kosten door veranderde klimaatwet- en regelgeving die impact hebben op bedrijfsmodellen en de product en/of dienstenportefeuille.
2. **Fysieke risico:** mogelijke kosten veroorzaakt door extreme weerspatronen die schade kunnen veroorzaken aan bezittingen en operationele activiteiten van een bedrijf. Zo kunnen overstromingen of extreme droogte productiefaciliteiten beschadigen.

We gebruiken drie methodes van provider MSCI om inzicht te krijgen in deze klimaatrisico's en -kansen.

- (1) **Climate Value At Risk-methode (CVAR).** Deze methode is toekomstgericht en gebaseerd op rendementen, en meet de klimaat-gerelateerde risico's en kansen in een beleggingsportefeuille.
- (2) **Implied Temperature Rise (ITR).** Dit betreft een intuïtieve, toekomstgerichte indicator, uitgedrukt in graden Celsius, die investeerders inzicht kan geven in hoeverre bedrijven, portefeuilles en fondsen zijn afgestemd op de wereldwijde temperatuurdoelstellingen.
- (3) **Low Carbon Transition Risk-beoordelingskader (LCTR).** Dit kader categoriseert bedrijven als de potentiële winnaars en verliezers van de klimaattransitie.

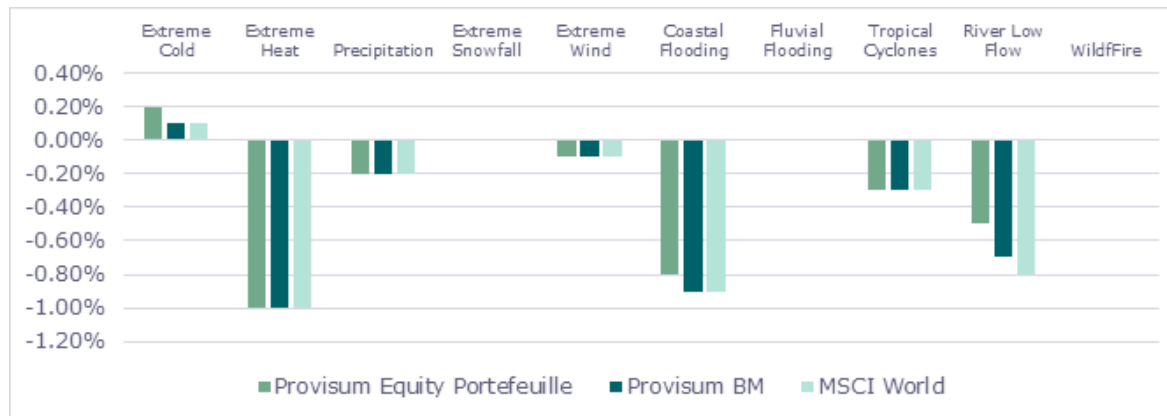
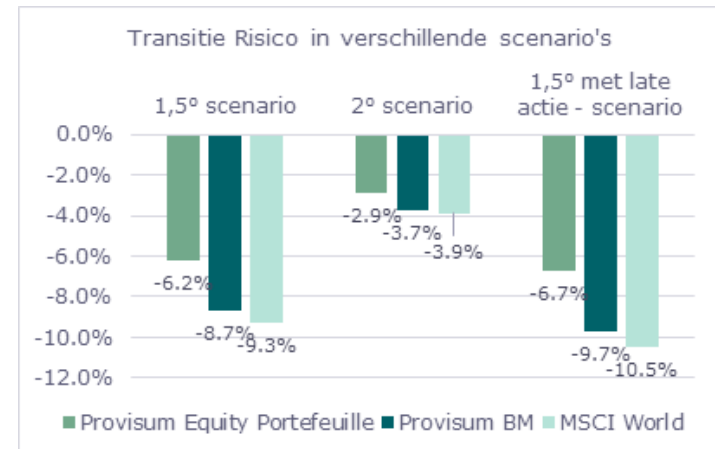
2.2.1 De Climate Value At Risk-resultaten (CVAR)

Het kwantitatieve CVAR-model genereert beramingen die inzicht geven in hoe klimaatverandering effect kan hebben op bedrijfswaarderingen in verschillende scenario's. We meten drie scenario's waarvan we denken dat deze het meest relevant zijn voor het financiële transitierisico: het 1,5° scenario, het 2,0° scenario en het 1,5°-laat in actie-scenario. Dit laatste scenario gaat ervanuit dat de opwarming van de aarde tot 1,5° beperkt kan worden, echter alleen door zeer laat en drastisch ingrijpen van overheden.

Op dit moment is het model alleen toe te passen op beursgenoteerde bedrijven, waardoor dit voor Provisum alleen te gebruiken is voor aandelen beleggingen.

In het staafdiagram rechts is de verwachte impact op de waarde bij de drie verschillende scenario's weergegeven op de aandelenportefeuille, de Provisum benchmark en de markt (MSCI World index). Het scenario '1,5°C-met late actie' is duidelijk het scenario met de slechtste resultaten en heeft de grootste impact op de waarde van de portefeuille (-6,7%). Een andere observatie is dat de portefeuille minder risico loopt in alle scenario's ten opzichte van de Provisum benchmark en de markt (MSCI World index).

Behalve transitierisico is er ook het fysieke risico. In de onderstaande grafiek zijn de verwachte kosten weergegeven veroorzaakt door verschillende weerbeelden. Hieruit blijkt dat de portefeuille, de Provisum benchmark en de markt (MSCI World index) elkaar niet erg ontlopen. Duidelijk is dat de portefeuille, benchmark, maar ook de index, het meest gevoelig zijn voor extreme weerbeelden waarbij exorbitante hitte of kustoverstromingen een rol spelen.

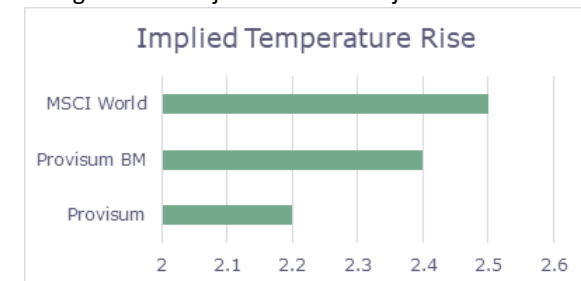
2.2.2 De Implied Temperature Rise-resultaten (ITR)

De sleutel tot het begrijpen van de Implied Temperature Rise (ITR) is het concept van een carbon budget, oftewel hoeveel de wereld nog kan uitstoten zodat de opwarming van de aarde niet meer dan 2° zal bedragen tegen 2100. Op dezelfde manier geeft het aan hoeveel een bedrijf mag uitstoten om zijn eerlijke aandeel in de wereldwijde decarbonisatie te behouden.

De Implied Temperature Rise draait om het extrapoleren van de wereldwijde verwachte temperatuurstijging (tegen 2100), alsof de gehele economie haar carbon budget op dezelfde manier zou overschrijden of onderschrijden als het betreffende bedrijf (of portefeuille) zijn specifieke carbon budget overschrijdt of onderschrijdt.

De staafdiagram rechts geeft in graden Celsius de ITR van de Provisum aandelenportefeuille, de Benchmark en de MSCI Wereld index weer.

Hieruit blijkt dat de aandelenportefeuille van Provisum een lagere ITR heeft dan de Benchmarks, maar dat deze wel nog hoger is dan 2°.

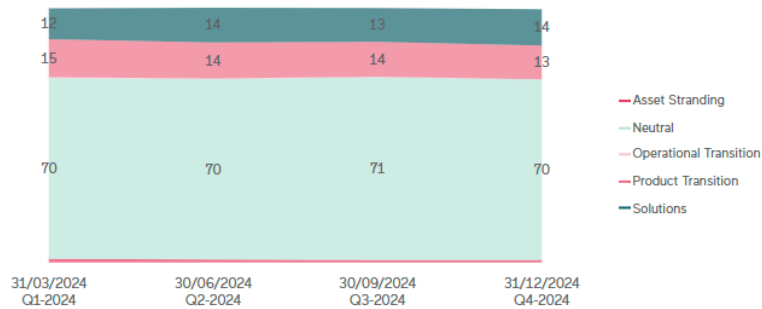
2.2.3 De Low Carbon Transition Risk (LCTR)-beoordeling

De LCTR-beoordeling deelt beleggingen op in vier categorieën die weergeven hoe bedrijven zeer waarschijnlijk geraakt zullen worden door de belangrijkste risico's en kansen van de klimaattransitie:

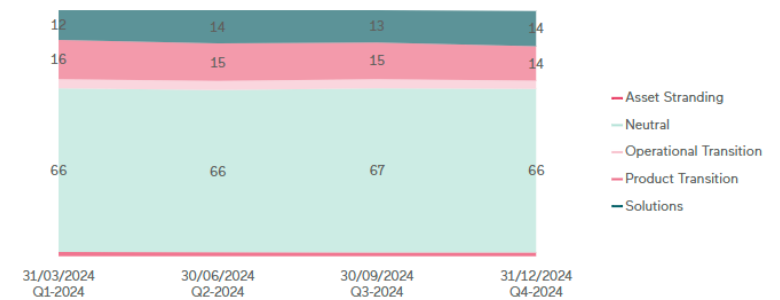
1. Gestrande activa: bedrijven waar de kans zeer groot is, dat de activiteit eindigt als gevolg van wetgevende, markt- of technische ontwikkelingen die volgen uit de transitie naar een broeikasgasarme economie.
2. Transitierisico: bedrijven die ofwel groot risico lopen op zeer sterk afnemende vraag van specifieke uitstoot-intensieve producten en diensten, of die zeer waarschijnlijk geconfronteerd zullen worden met lagere winstgevendheid vanwege hogere operationele- en kapitaalkosten door broeikasgassen-heffing en investeringen in maatregelen om de broeikasgassen-emissies te verlagen. Of een bedrijf een winnaar of verliezer blijkt, hangt af van het adaptieve vermogen.
3. Neutraal: bedrijven met zeer beperkte blootstelling naar klimaattransitierisico's.
4. Oplossingen: bedrijven die door hun product en/of dienstenportefeuille zeer waarschijnlijk zullen profiteren van de groei van broeikasgas-arme producten en diensten tijdens de klimaattransitie.

Dit model is momenteel alleen van toepassing op beursgenoteerde bedrijven, waardoor dit momenteel alleen te gebruiken is voor aandelenbeleggingen.

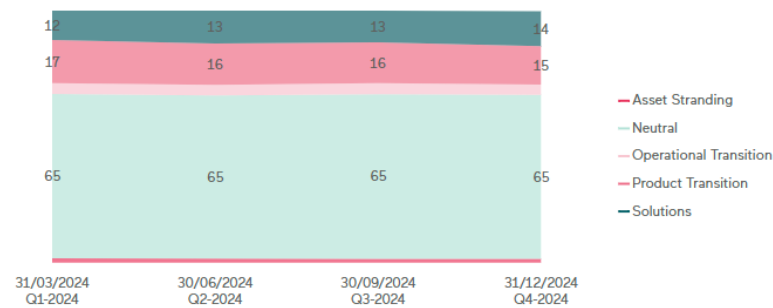
Low Carbon Transition Category - Portfolio

Low Carbon Transition Category - Benchmark

Low Carbon Transition Category - MSCI World index

Broeikasgassen-maatstaven ©2022 MSCI ESG Research LLC. Met toestemming overgenomen

3 De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

3.1 Inleiding

De SFDR verplicht o.a. pensioenfondsen informatie te verschaffen over het duurzaamheidsbeleid en transparant te zijn over de uitvoering daarvan. Provisum neemt bij haar beleggingsbeslissingen de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van de SFDR-verordening in aanmerking. Met andere woorden, voordat er beleggingsbeslissingen worden genomen, wordt actief gekeken naar de negatieve effecten op de duurzaamheidsfactoren die centraal staan in de SFDR.

Daarnaast dient Provisum de pensioenregelingen die het uitvoert te classificeren. Er zijn drie categorieën van financiële producten:

- **SFDR artikel 8-financiële producten**

Een product moet voldoen aan de transparantievereisten van SFDR artikel 8 wanneer het product onder andere ecologische of sociale kenmerken of een combinatie van die kenmerken promoot, op voorwaarde dat alle ondernemingen waarin is belegd - als het product is belegd in ondernemingen - praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.

- **SFDR artikel 9-financiële producten**

Een product voldoet aan de transparantievereisten van SFDR artikel 9 als een financieel product duurzame beleggingen tot doel heeft. Een duurzame belegging is gedefinieerd als een belegging in een activiteit van een onderneming die (daadwerkelijk) bijdraagt aan het bereiken van een milieu- of sociale doelstelling, die geen afbreuk doet aan of die bijdraagt aan andere milieu- en of sociale doelstellingen en waarbij de onderneming waarin is belegd, minimale standaarden naleeft ten aanzien van praktijken op het gebied van goed bestuur.

- **SFDR artikel 6-financiële producten**

Financiële producten die niet classificeren als SFDR artikel 8- of 9-financiële producten en waarbij de onderliggende beleggingen geen rekening houden met de EU-criteria voor ecologische duurzame economische activiteiten.

Provisum heeft de pensioenregelingen die het zelf uitvoert (de DB-regelingen) geclassificeerd als lichtgroen oftewel artikel 8 (promoot ecologische en sociale kenmerken). De beschikbare premieregeling en het kapitaal dat hiervoor nog bij ABN AMRO staat, is geclassificeerd als grijs, oftewel een overig product. Dit betekent dat de onderliggende beleggingen geen rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

3.2 Verplichtingen voor Provisum

Op de website is de vereiste informatie gepubliceerd, namelijk:

1. Verklaring over de integratie van duurzaamheidsrisico's in het beleggingsbeleid.
2. Informatie voor deelnemers in een vast format met informatie over ecologische en sociale kenmerken van de pensioenregeling (precontractuele informatie).
3. Duurzaamheidsinformatie van de pensioenregeling.

Daarnaast dient er jaarlijks voor 1 juli gerapporteerd te worden over de belangrijkste ongunstige effecten oftewel de Principle Adverse Impact (PAI) indicatoren d.m.v. een PAI-verklaring. Deze PAI-verklaring wordt op de website gepubliceerd. En er wordt jaarlijks een verplicht template toegevoegd aan het jaarverslag van Provisum met informatie die openbaar moet worden gemaakt voor artikel 8 producten. Het jaarverslag inclusief het verplichte template wordt ook op de website van Provisum gepubliceerd.

4 Bijlagen

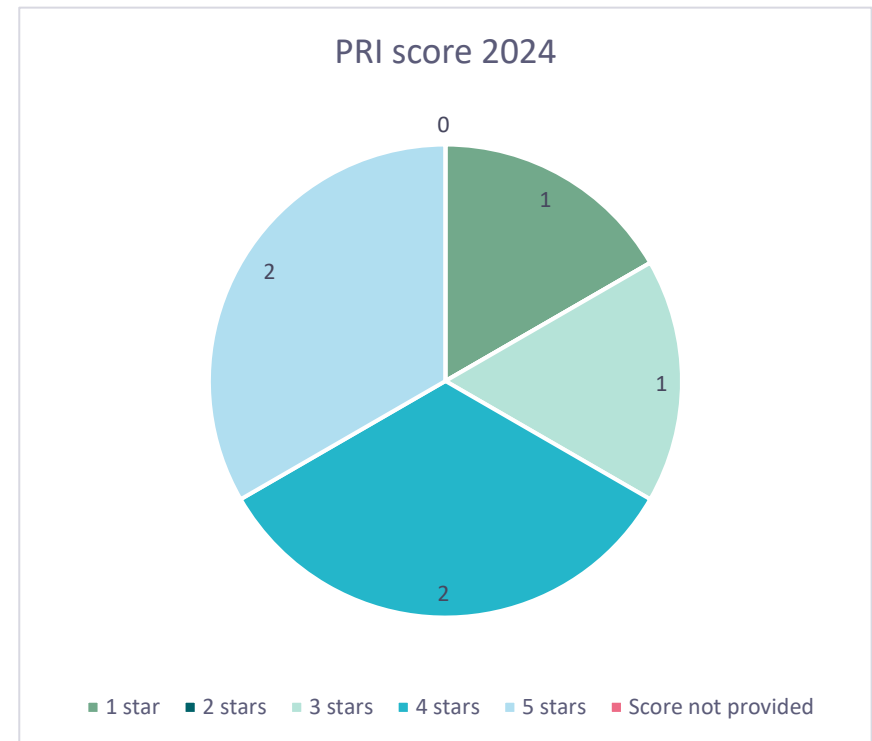
4.1 PRI scores beleggingsmanagers obligatie portefeuille opkomende markten

Hiernaast zijn de PRI assessment 2024 scores voor strategie, beleid en governance weergegeven van de onderliggende obligatie managers.

Per 2024 zijn deze niet meer van toepassing op aandelen (uitsluitend nog passief aandelenmandaat) en voor indirect OG zijn deze niet beschikbaar.

De nieuwe PRI assessment uitslagen zijn op basis van een 5 sterren systeem, waarbij 1 ster de laagste score is en 5 sterren de maximale score. Het onderzoekt de aannames en praktijken die ten grondslag liggen aan hun investeringsbeslissingen en -strategieën op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG). De elementen die worden beoordeeld zijn:

- **Beleid:** Evaluatie van het duurzaamheidsbeleid van investeerders, inclusief de reikwijdte, doelstellingen en implementatie-praktijken.
- **Governance:** Beoordeling van de governance praktijken die zijn vastgesteld om ESG-factoren in investeringsbeslissingen te integreren, inclusief bestuursverantwoordelijkheden en transparantie.
- **Strategie :** Analyse van de strategieën die worden gebruikt om duurzaamheid te integreren in investeringsbeslissingen, zoals impactbeleggen, uitsluitingsbeleid en engagement met bedrijven.

4.2 Uitsluitingscriteria Provisum

De volgende soorten beleggingen in bedrijven worden uitgesloten:

- 1) Controversiële wapens: Provisum sluit ondernemingen uit die direct betrokken zijn bij de productie van en/of handel van wapens waarvan het gebruik leidt tot schending van fundamentele mensenrechten. Ook sluit Provisum ondernemingen uit die indirect door een eigendom van meer dan 10% of via een dochteronderneming of het moederbedrijf betrokken zijn bij de productie en/of handel van wapens. Betrokkenheid wordt mede-geïnterpreteerd als het produceren van onderdelen die essentieel zijn voor de wapens (key) en/of specifiek voor deze wapens gemaakt worden (dedicated).

Controversiële wapens hebben betrekking op onderstaande categorieën, inclusief de toepasselijke conventies of internationale verdragen die een bepaalde categorie verbieden of beperken:

- Antipersoonsmijnen: het Verdrag inzake het verbod van mijnen (1999)
 - Biologische wapens: Het Verdrag inzake biologische en toxinewapens (1972)
 - Chemische wapens: het Verdrag inzake chemische wapens (1997)
 - Clustermunitie: het Verdrag inzake clustermunitie (2008)
 - Munitie met verarmd uranium: geen verdrag van toepassing
 - Nucleaire wapens: het non-proliferatieverdrag (1968)
 - Witte fosforwapens: geen verdrag van toepassing
- 2) Schenders van de Global Compact: waar ondernemingen duidelijk en op grove wijze de principes van het UN Global Compact schenden, sluit het fonds het beleggen in deze ondernemingen uit. De UN Global Compact is een initiatief van de Verenigde Naties en dateert van 2000. Het vormt zowel een beleidsplatform als een praktisch kader voor ondernemingen die zich willen verbinden aan duurzaamheid en verantwoord ondernemen.

Het initiatief stelt zich ten doel om bedrijfsactiviteiten en -strategieën overal ter wereld in overeenstemming te brengen met tien universele aanvaarde beginselen over mensenrechten, arbeid, het milieu en anti-corruptie.⁷

- 3) Landen waaraan sancties zijn opgelegd door de EU⁸: het fonds sluit staatsobligaties uit van landen waarop sancties door de EU van toepassing zijn, als deze sancties zijn gericht op het land zelf of op de zittende overheid en een wapenembargo betreffen.
- 4) Tabak, pornografie, gokken: Provisum sluit bedrijven uit die betrokken zijn bij tabak, pornografie, gokken. Betrokkenheid wordt als volgt geïnterpreteerd:
 - Tabak: meer dan 5% van de omzet van het bedrijf is afkomstig van de productie van tabak of ten minste 5% van de omzet van het bedrijf is afkomstig van de verkoop van tabak.
 - Pornografie: meer dan 5% van de omzet van het bedrijf is afkomstig van de productie of distributie van pornografie.
 - Gokken: meer dan 5% van de omzet van het bedrijf is afkomstig van gokactiviteiten, de productie van gespecialiseerde apparatuur voor de gokindustrie of van ondersteunende producten/diensten voor gokactiviteiten.
- 5) Palmolie: meer dan 5% van de omzet van het bedrijf is afkomstig van de productie of distributie van palmolie.
- 6) Fossiele sectoren: Provisum heeft de volgende bedrijven opgenomen in de uitsluitingenlijst:
 - Bedrijven waarvan meer dan 5% afkomstig is van olie- en gaswinning in het Noordpoolgebied of van olie gewonnen uit teerzanden.

⁷ De Global Compact-principes van de VN: **Mensenrechten** (afgeleid van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens): Principe 1: Bedrijven dienen de internationaal aanvaarde mensenrechten te steunen en te respecteren; Principe 2: en zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig zijn aan schending van mensenrechten. **Arbeid** (afgeleid van de Verklaring van de ILO betreffende de fundamentele principes en rechten inzake werk) Principe 3: Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen; Principe 4: zich inspannend voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid; Principe 5: de effectieve afschaffing van kinderarbeid; Principe 6: en de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep. **Milieu** (afgeleid van de Verklaring van Rio inzake Milieu en Ontwikkeling) Principe 7: Bedrijven dienen voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen; Principe 8: initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen; Principe 9: en de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren. Anticorruptie (afgeleid van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen Corruptie) Principe 10: Bedrijven dienen elke vorm van corruptie tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping.

⁸ De lijst is opgesteld met gebruikmaking van de screening van Sustainalytics. Zij maken in hun methodologie onderscheid tussen gerichte acties tegen individuen of tegen de centrale regering. Omdat sancties vaak heel specifiek zijn, kent Sustainalytics de aanduiding 'centrale overheid' toe aan senior functionarissen binnen de overheid, of aan mensen die nauwe banden hebben met de overheid, en aan partijen die worden beschouwd als onafhankelijk van de staat. Ook hoge posities in het leger kunnen vallen onder de scope van de 'centrale overheid'.

- Bedrijven met omzet uit het genereren of winnen van steenkool:
 - In ontwikkelde landen: als meer dan 10% van de opbrengsten van de onderneming komt uit 'generation' of 'extraction' van steenkool.
 - In opkomende markten (gebaseerd op de landen die in de MSCI EM zijn opgenomen): als meer dan 25% van de opbrengsten van de onderneming komt uit 'generation' of 'extraction' (tot 2030).

7) Bedrijven die betrokken zijn bij de verkoop van wapens aan burgers (handvuurwapens).

8) Bedrijven waarbij geen engagement meer plaatsvindt omdat er geen of weinig voortgang werd geboekt, of bedrijven die betrokken zijn bij ernstige incidenten en gebeurtenissen zijnde categorie 5 in de controverse screening.

Per ultimo 2023 is toegevoegd :

9) Staatsobligaties van landen die onvoldoende scoren op het gebied van mensenrechten en/of corruptie.

- Mensenrechten: wordt beoordeeld aan de hand van de Global Freedom Scores van de Amerikaanse NGO, Freedom House. Landen die als niet-vrij classificeren worden uitgesloten.
- Corruptie: wordt beoordeeld aan de hand van de Corruption Perception Index van de internationale NGO, Transparency International (TI). Deze geeft inzicht in hoe gevoelig landen zijn voor corruptiepraktijken, waarbij er hoofdzakelijk gelet wordt op de publieke sector. Landen die een lagere score hebben dan 30 worden uitgesloten.

Per juni 2023 is in het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van Provisum vastgelegd dat Provisum landen wenst uit te sluiten op basis van haar beoordeling van de schending van mensenrechten en corruptie. Aan het eind van ieder kalenderjaar overlegt Provisum aan Anthos een overzicht gebaseerd op de volgende criteria :

- Mensenrechten: een beoordeling aan de hand van de Global Freedom Scores van de Amerikaanse NGO, Freedom House. Er wordt niet belegd in landen die als niet-vrij classificeren.
- Corruptie: een beoordeling aan de hand van de Corruption Perception Index van de internationale NGO, Transparency International (TI) – er wordt niet belegd in landen met een score vanaf 30.

Beoordeling vindt vervolgens uitsluitend plaats per fonds binnen de emerging market portefeuille, het is niet van toepassing op de matching portefeuille van Provisum omdat deze uitsluitend belegd is in Nederland, Duitsland en Frankrijk. Daarnaast is een aanvullende criteria afgesproken dat de maximale investering per land het % van de benchmark niet mag overstijgen.

4.3 Material Risk engagement uitgevoerd door Sustainalytics

Hieronder rapporteren we over het aantal bedrijven waar engagement mee is gevoerd door Sustainalytics per ESG-onderwerp.

	2023	2024
Focus on Access to Basic Services	1	0
Focus on Bribery and Corruption	0	0
Focus on Business Ethics	3	0
Focus on Business Ethics and Bribery and Corruption	0	0
Focus on Carbon and Community Relations	4	0
Focus on Carbon and E&S Impact of Products and Services	4	1
Focus on Carbon and Emissions, Effluents and Waste	24	10
Focus on Carbon and Resource Use	2	0
Focus on Carbon Own Operations	28	6
Focus on Carbon Products and Services	8	2
Focus on Community Relations	6	1
Focus on Community Relations and Land Use and Biodiversity	1	0

Focus on Corporate Governance	8	1
Focus on Corporate Governance and Business Ethics	0	0
Focus on Corporate Governance and Human Capital	5	0
Focus on Data Privacy and Security	1	1
Focus on E&S Impact of Products and Services	3	1
Focus on E&S Impact of Products and Services and Land Use and Biodiversity	0	0
Focus on Emissions, Effluents and Waste	3	3
Focus on Emissions, Effluents and Waste and Community Relations	10	0
Focus on Emissions, Effluents and Waste and Land Use and Biodiversity	3	0
Focus on Emissions, Effluents and Waste and Resource Use	4	0
Focus on ESG Disclosure	14	2
Focus on ESG Integration Financials	11	0
Focus on Human Capital	2	1
Focus on Human Capital and Bribery and Corruption	1	0
Focus on Land Use and Biodiversity	0	0
Focus on Land Use and Biodiversity Supply Chain	3	0

Focus on Occupational Health and Safety	1	0
Focus on Occupational Health and Safety and Emissions, Effluents and Waste	4	0
Focus on Occupational Health and Safety and Human Capital	1	0
Focus on Product Governance	41	8
Focus on Resource Use	1	1
Focus on Resource Use and Community Relations	1	0
Focus on Risk Assessment	4	1
Focus on Risk Assessment and Corporate Governance	6	1
Focus on Risk Assessment and ESG Disclosure	35	5
New Case - Focus to be Determined	9	2

Disclaimer Stichting Pensioenfonds Provisum

Dit verslag maatschappelijk verantwoord beleggen van Stichting Pensioenfonds Provisum is met zorg samengesteld op basis van de meest recente beschikbare gegevens en inzichten ten tijde van publicatie. Het doel van dit verslag is om belanghebbenden te informeren over het beleid, de activiteiten en de resultaten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) in het betreffende verslagjaar.

Hoewel Provisum streeft naar een zo volledig, correct en actueel mogelijke weergave van de informatie, kunnen onjuistheden of onvolledigheden niet volledig worden uitgesloten. Aan de inhoud van dit verslag kunnen dan ook geen rechten worden ontleend. Provisum aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele directe of indirecte schade die zou kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in dit verslag opgenomen informatie.

Toekomstgerichte uitspraken in dit verslag, waaronder verwachtingen, doelstellingen en ambities, zijn gebaseerd op de op het moment van schrijven geldende aannames en inzichten. Deze zijn onderhevig aan veranderingen door externe omstandigheden en bieden geen garantie voor toekomstige resultaten.

Disclaimer MSCI

Although Anthos Fund & Asset Management's information providers, including without limitation, MSCI ESG Research LLC and its affiliates (the "ESG Parties"), obtain information (the "Information") from sources they consider reliable, none of the ESG Parties warrants or guarantees the originality, accuracy and/or completeness, of any data herein and expressly disclaim all express or implied warranties, including those of merchantability and fitness for a particular purpose.

The Information may only be used for your internal use, may not be reproduced or disseminated in any form and may not be used as a basis for, or a component of, any financial instruments or products or indices. Further, none of the Information can in and of itself be used to determine which securities to buy or sell or when to buy or sell them. None of the ESG Parties shall have any liability for any errors or omissions in connection with any data herein, or any liability for any direct, indirect, special, punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possibility of such damages.

Disclaimer Sustainalytics

This report contains information developed by Sustainalytics. Such information and data are proprietary of Sustainalytics and/ or its third parties suppliers (Third Party Data) and are provided for informational purposes only. They do not constitute an endorsement of any product or project, nor an investment advice and are not warranted to be complete, timely, accurate or suitable for a particular purpose. Their use is subject to conditions available at <https://www.sustainalytics.com/legal-disclaimers>

Disclaimer Anthos Fund & Asset Management

Dit document is uitsluitend verstrekt op vertrouwelijke basis voor informatie- en discussiedoeleinden en vormt geen aanbod, marketing of uitnodiging om financiële instrumenten of diensten te kopen in enig rechtsgebied. Het is samengesteld door Anthos Fund & Asset Management B.V. ('Anthos') en mag niet worden vermenigvuldigd of verspreid zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Anthos.

Anthos (KvK-nummer 34258108) heeft een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten. Dit document is uitsluitend bedoeld voor (a) professionele beleggers zoals bedoeld in de Wet op het financieel toezicht, (b) gekwalificeerde beleggers zoals gedefinieerd in Artikel 10(3) en (3 ter) van de Zwitserse wetgeving inzake collectieve beleggingsregelingen (CISA) en de uitvoerende instantie, of (c) personen die gemachtigd zijn dergelijke informatie te ontvangen op grond van andere toepasselijke wet- en regelgeving. Dit document is niet bedoeld voor personen in rechtsgebieden waar (op basis van de nationaliteit, verblijfplaats van die persoon of anderszins) het aanbieden van buitenlandse financiële instrumenten of diensten niet is toegestaan, zoals burgers en ingezetenen van de VS, of waar de diensten van Anthos niet beschikbaar zijn.

Meningen of informatie opgenomen in dit document vormen op geen enkele wijze een uitnodiging, aanbod of aanbeveling om een belegging te kopen, verkopen of hier afstand van te doen, of om een transactie aan te gaan of om een beleggingsadvies of -dienst te verlenen. Beleggers dienen bij het maken van beleggingsbesluiten niet uitsluitend te vertrouwen op de informatie die in dit document wordt verstrekt omdat deze informatie wellicht niet volledig is en aan verandering onderhevig. Een persoon moet voorafgaand aan het doen van een belegging in een product van Anthos zorgvuldig de beschikbare juridische documentatie lezen die door Anthos is opgesteld. Waar dit document informatie verschaft over enige subfondsen van Anthos Fund II RAIF-SICAV S.A., wordt u verzocht het prospectus (Private Placement Memorandum) van Anthos Fund II RAIF-SICAV S.A. te raadplegen alvorens definitieve beleggingsbesluiten te nemen.

Hoewel Anthos ernaar streeft om juiste, complete en actuele informatie te verschaffen, afkomstig van bronnen die betrouwbaar worden geacht, wordt er geen expliciete of impliciete garantie of verklaring afgegeven over de juistheid of volledigheid van deze informatie.

De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Weergegeven scenario's zijn een schatting van toekomstige rendementen op basis van gegevens uit het verleden over hoe de waarde van een belegging varieert, en/of op basis van de huidige marktomstandigheden en geven geen exacte indicatie. Wat u ontvangt, hangt af van hoe de markt presteert en hoe lang u de belegging/het product aanhoudt.